

FLUERAȘ, ION

n. 2 noiembrie 1882, Chereluș, jud. Arad

d. 7 iunie 1953, Gherla, jud. Cluj

S-a născut într-o familie de țărani greco-catolici ca fiu al lui Moise și al Mariei Flueraș. A urmat primele patru clase primare la școala din localitate, însă din cauza lipsei posibilităților materiale nu a mai continuat cursurile la nivel secundar. Astfel, familia îl dă ucenic la un meșter rotar din Pâncota, pentru a învăța meserie. A învățat să scrie și să citească și de la tatăl său, asta și pentru că era folosit la muncile din gospodărie. De pildă, între 1893-1895 a fost păstor.

În anul 1901 și-a încheiat perioada de ucenicie susținând examenul de calfă care îi dădea dreptul să se angajeze ca muncitor calificat. În acest sens ajunge să lucreze într-un atelier de rotărie-caroserie din Arad, în piața numită atunci „Boul Roșu”. În același an s-a înscris în Partidul Social Democrat, după ce asistase la o întrunire socialistă care a avut loc în Piața Unirii din Arad. Începând cu anul 1902 a început să lucreze din poziția de calfă de rotar pe moșia din Pâncota a prințului Surkolski. Aici organizează prima grevă din cauză că salariile nu se plăteau la timp. După trei zile în care și-a sistat activitatea, a fost concediat. De aici a plecat la Arad, după care la Budapesta și Viena. Luna decembrie a anului 1902 îl găsește în capitala Ungariei, unde se înscrie în sindicatul lemnarilor, iar din ianuarie 1903 în cel al rotarilor. În anul 1905 a fost ales membru în comitetul pentru greve, astfel că în primăvara aceluiași an organizează prima grevă a breslei rotarilor și caroserilor din Budapesta. De această dată greva a avut succes, muncitorii reușind să încheie un nou contract de muncă, mai avantajos, dar Ion Flueraș este din nou concediat.

La finalul anului 1905 are o primă tentativă de a fugi în România, dar este prins și expulzat în Ungaria. A reușit, un an mai târziu, în noiembrie 1906, când ajunge la București unde se angajează la un atelier de caroserie, pe strada Birjarii Vechi, iar la scurt timp la fabrica de trăsuri a fraților Rieber. În contextul răscoalei țăranilor din anul 1907, s-a întors la Budapesta, unde devine membru în conducerea Uniunii muncitorilor din industria lemnului din Ungaria. Datorită capacităților sale organizatorice, devine unul dintre fruntașii secției române a Partidului Social Democrat din Ungaria.

În anul 1910 și-a depus pentru prima dată candidatura pentru un loc de deputat în parlamentul de la Budapesta alături de Octavian Goga, însă fără succes, ambii fiind înfrânți de

contele maghiar Wenckheim. Începând cu anul 1911, este numit redactor la ziarul *Adevărul*, apărut în Budapesta și care avea subtitlul „Foaie pentru poporul muncitor român”.

Atât Ion Flueraș, cât și grupul pe care îl coordona, odată cu izbucnirea Primului Război Mondial, au cerut egalitatea în drepturi pentru naționalitățile din Ungaria. Tot izbucnirea războiului a făcut să fie curmate toate neînțelegerile care au existat între social-democrații români și Partidul Național Țărănesc. În acest sens a fost posibilă și formarea Consiliului Național Român Central, unde pe lângă membri ai P.N.R au fost cooptați și membri ai socialiștilor, printre care Ion Flueraș, Tiron Albani, Iosif Jumanca, Enea Grapini, Iosif Renoiu și Bazil Surdu. Până la adunarea care avea să aibă loc la 1 decembrie atât Ion Flueraș, cât și grupul socialiștilor români au purtat negocieri și discuții cu privire la statutul pe care aceștia ar urma să îl aibă în regatul României. La Adunarea de la Alba Iulia au participat 180 de delegați ai social-democrațiilor, printre care și Ion Flueraș care a fost ales vicepreședinte al Marii Adunări Naționale, alături de Teodor Mihali și Ștefan Cicio-Pop, membru în Marele Sfat Național, iar a doua zi, la 2 decembrie, a fost numit membru în Consiliul Dirigent ca șef al Resortului Ocrotiri sociale și Igienă.

În luna ianuarie 1919 s-au deschis la Paris lucrările Conferinței de Pace, la care au participat și reprezentanți ai românilor. Ion Flueraș a fost și el delegat din partea socialiștilor, la data de 12 martie același an. Rolul său era de a convinge grupurile socialiste europene cu privire la cauza românească. În vara anului 1919, din cauza mai multor neînțelegeri cu membri partidului național, Ion Flueraș și Iosif Jumanca și-au prezentat demisiile din cadrul Consiliului Dirigent.

A continuat activitatea gazetărească începută la ziarul *Adevărul*, fiind redactor responsabil al gazetei *Tribuna Socialistă* din Cluj, între anii 1921-1926. În plan politic, a sprijinit și s-a implicat în dezvoltarea ideologiei socialiste în România. A participat în anul 1924 la Conferința Internațională a Muncii de la Geneva, dar și la al doilea Congres al Internaționalei a II-a de la Moscova, în anul 1929. În perioada interbelică s-a stabilit la București, unde a lucrat până în anul 1938 în cadrul Ministerului Muncii. Între anii 1927-1932 a fost ales de trei ori deputat în Parlamentul României Mari.

Cu toate că ideologia pe care o promova și convingerile sale erau de stânga, în anul 1944 a refuzat colaborarea cu Partidul Comunist Român și implicit cu Petru Groza a cărui propunere de a fi ministru al muncii o respinge. Motivul a fost supunerea guvernului față de ocupantul sovietic. În anul 1946, s-a hotărât ca PSD să participe la alegerile din acel an alături de PCR. Ca urmare a acestui fapt, sub conducerea lui Constantin Titel Petrescu s-a format un alt partid independent, la care a aderat și Ion Flueraș, unde a activat până în 1948. În luna

iunie a aceluiași an, Flueraș a fost arestat de autoritățile comuniste pentru motivul că ar fi răspândit „manifeste interzise”. Din anul 1949 până în 5 februarie 1952 a fost deținut la Jilava, după care a fost transferat la penitenciarul Gherla, unde a și decedat.